

Predlog za reformo srednje šole

Malo odgovora na članek, priobčen pod tem naslovom v „Slov. Narodu“ 24. junija

Baška, 6. julija
Na članek pod tem naslovom v 142. št. „Slov. Naroda“ z dne 24. junija na željo pisca g. Martina Edvarda sledim:

O reformi srednje šole kot šole sploh čitamo venomer in more se reči, da se to zavedno v Jugoslaviji ni nič storilo. Kaj in v koliko vseskozi dobrega, v to se sedaj ne bom spuščal; živimo se vedno v tozadevnem razmatranju in reformi.

Drži pa eno, kar vsi priznajo, da je prej učenec, zlasti srednješolci, s tem abiturient neprimerno več znal kot zna danes. Pisec članka pove tudi, zakaj. Ker se je prej učilo v šoli in doma. Dijak je imel povprečno dnevno 4 ure šole in se je doma za vsak predmet povprečno vsaj eno uro vestno pripravil, pri tem mnogo čital in pisal. Imeli smo pisatelje-srednješolce, danes pa, pravi g. pisec, abiturienti ne znajo pravilno pisati materinskega jezika, ne le materinskega, temveč tudi nemške narodnosti. Kako je danes glede znanja jezika, bilo klasičnih bilo živih, lahko sami vidimo in slišimo.

Sedaj reformal! Kako? — Predvsem je treba uvaževati eno in to je glavno, da brez truda ni kruha. »V potu svojega ob-

za si boš služil kruh« in »zemlja ti bo rodila sama le osate« — drži še danes in velja vsem Adamovim potomcem, dokler bo stal svet. Kdor se hoče dokopati do kakršnih si budi izsledkov na polju znanstvenosti ali se sploh česa naučiti, se mora truditi in potiti. »Nürnberškega lijaka« tudi modernisti na polju slostva ne bodo iznašli, oz. našli — nikoli.

S tem pa ni rečeno, da zdrava psihološka in logično utemeljena metoda ne reši vprašanja učenja in priučitja vsaj 50 odstotno. Pri vsem tem pa je treba še v mladosti v domači hiši in v šoli pametno navajati otroka, kako prehaja sleherni igra neopaženo v sistematično resno delo in v zaposlenje. Današnja mladina je vse preveč raztresena. Pred leti je pisal neki dunajski profesor, da od dece prehajajoče iz ljudske v srednjo šolo niti eden ne more 5 minut koncentrirati misli na določen predmet (Moderna šola).

V srednji šoli bo treba drsleke zopet zamenjati za knjige, pa bo šlo. S tem pa ni rečeno, da bi povsem zanemarili zdrav in smiseln sport, toda »zvezil« den Guten verdirbt den Magen!

Komur pa sleherno delo le smrdi ter mu je igra, sport in bezganje po ulicah vse — ta pa ni za šolo in je naj nad obveznost ne poseča. Srednja šola pa mora obdržati svoj glas in svoje ime, kar se tiče učenja smotra.

Fr. Segula

Zagonetka smrti Marije Palhartigerjeve

Kaj pripoveduje njen brat Maks, kuhar v Figovčevi gostilni

Ljubljana, 7. julija
V Figovčevi gostilni je zaposlen kot kuhar brat nesrečne Marije Palhartigerjeve z Bleda. Poročali smo, da je 21letna Marija Palhartigerjeva, modistka, ponoči med nedeljo in ponedeljkom umrla zagonetne smrti v nekem prenočišču v Kolodvorski ulici in da je bil pri njeni smrti navzoč njen zaročenec Jakob Jager, ki je izpovedal, da sta sklenila izvršiti samomor. Zdar je policija končala preiskavo in izročila Jagra sodišču. Za osvetlitev smrti nesrečne dekleta je tudi pomembna izpoved 19letnega Maksa Palhartigerja. Dopolnila ga je obiskal naš poročevalec v prenočišču v Delavskem domu.

Maks je še spal in moral sem ga poklicati, da se je zbudil, a kljub temu je rad povedal vse, kar ve o Jageru in svoji nesrečni sestri. Premagoval se je ter skušal močito skriti žalost. Sestro je imel rad. V Palhartigerjevi družini na Bledu se je rodilo 10 otrok — oče je avtovožek — umrl je le en otrok. Ena hči je poročena in živi v Kranju; drugi otroci Palhartigerjeve družine pa morajo skrbeti, da si pomagajo sami do kruha. Marija je bila dobra modistka. Zaposlena je bila pri ljubljanskih trvdhah. Nekaj časa je bila v nekem salonu v Prešernovi ulici, pred mesecem pa je bila zaposlena na Mestnem trgu nekaj mesecev pri sezonskem delu. Zdar je čase je bila v Kranju pri sestri. Pripadala se je na poroko. Maks je pripovedoval, da je imela pripravljeno precej perila za gospodinjstvo. S poroko je računala tem resneje, ker je bila že v drugem mesecu nosečnosti.

Jager proti dekletu ni več kazal posebnih ljubezni, ko je zvedel, da je noseča. Z

slavnostnega kresovanja ter veli prižgati kres. Godba je zaigrala »Molitve« in tiho in zbrano je gledala množica veličastno sliko. Naxo je zapel še poveli zbor nekaj prigodnih pesmi, nazadnje pa je ob sprem ljevanju godbe zazvonela iz ust vseh navzočih množica »Hej Slovanci«.

Ob pojemanju ognja so se počasi razhajali navzoči ter šli kresove na okoliških hribih. Na ravniški točki Gorjancev, na Trdinovem vrhu je gorela pozno v noč množica grmadi, ki jo je sam napravil in zažgal g. dr. Širko Ivan, starešina tukajšnjega okrajnega sodišča.

Lepo kresovanje na predvečer praznika slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda je bilo tudi po hribih okrog Žerjav-Crne. Ljudje so se zbirali okrog goveč kresov in spuščali rakete. V Žerjavu in Črni so od 20. do 23. na vsakem oknu gorele sveče. Okna so bila okrašena s cvetjem, hiše pa s državnimi trobojnici.

televizijski nastop. Sodelovala bo sokolska godba iz Smarja pri Jelšah. Zveze z vlado so zelo ugodne. Obiščite v nedeljo popolne Ponikvo!

— Nesreča ne počiva. V torek je padel 24letni krojaški pomočnik Evgen Gomboc z Brega pri Celju na cesti s kolesa in se obilno poškodoval po obrazu in levi no. gl. Na Vini gori pri Humu ob Sotli je padla 43letna kočarjeva žena Barica Prahova v nedeljo s črešnje in si zlomila desno roko v ramenu. V Hotemežu pri Radečah je padel 74letni dmar Jože Zalašček s skednja in si zlomil levo nogo v gležnju. Ko je 17letni čevljarški vajenec Alojz Ujec iz Zavodne pri Celju obiral v nekem vinogradu v Pečovniku češnje, je padel z drevesa in priletel s tako silo na trati kol, da mu je kol prebodel levo nogo v stegnu. V nedeljo s črešnje in si zlomila desno roko Krumpak iz okolice Rogaske Slatine s skednja in si izpahnil levo nogo. V ponelejek ob 15. je padel 41letni posestnik Ivan Hribšek ob Sv. Jurja pri Hrastniku blizu doma in si zlomil levo nogo pod koleno. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

— V celjski bolnici je umrla v sredo 29letna Angela Erjavčeva iz Dvora pri Smarju.

Boleznica

KOLEDAE

Danes: Petek, 7. julija katoličani: Villibald

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Pariško dekle (ob 16)

Kino Sloga: Pesem reke

Kino Union: Nesramna laž

Kino Moste: »Dekliški internat« in »Pavlice«

Koncert ženskega akademskega pevskega zbora ob 20.30 v veliki Filharmonični dvorani

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trnkozec ded. Mestni trg 4, Ustari, Selenburgova ulica 7.

Opod sita

Te dni se izprehaja po Ljubljani Ali ben Abdu, ki o njem pravijo, da je najmočnejši zamorec sveta. Orjak nastopa na mednarodnih tekmah kot rokoborec. Zamorec je baje zbudil med ljubljanskimi velikim zanimanje in precej skomin, vendar pa je važnejša njegova disciplina, ki jo kaže na vsakem koraku. Posebno bi ga lahko pohvalili ljubljanski prometni stražniki in ga priporočili za zgled vsem ljubljancem, saj se kljub svojemu zamorskemu poreklu pokori vsem mestnim odredbam in hodi čez križišča samo tam, kjer je pot označena.

Kaj, ko bi tudi ljubljanci naposled spoznali potrebo prometne discipline v mestih, kakor jo je spoznal Ali ben Abdu, ki ne dela našim prometnim stražnikom nobenih skrbi in nobenih pregledov?

Velike konjske dirke

Ljubljana, 7. julija
Po dolgem presledku prireditelj Kolo jaha, čev in vozačev v Ljubljani v nedeljo 9. t. m. ob 15. popoldne na vojaškem zračnem polju aerodroma pri D. M. v Polju velike konjske dirke s prav zanimivim sporedom. Program bo obsegal 7 točk in sicer 4 jahalne in tri kasaške. Jahalne točke bodo izpolnili poleg znanih ljubljanskih sportnikov tudi ostali sportniki iz dravske banovine kakor tudi častniki tukajšnje in zagrebške gardije. Prav posebno pozornost pa je posvetil tej prireditvi znani za grešid voditelj jahalnega sporta g. Wolf, ki je prispel na to prireditel z 10 konji in jahači.

Tri točke kasaških dirk pa bodo izpolnili 11 znani konjski sportniki iz Ljubljane, Celja, Zagreba in ostalih krajev s svojimi znanimi matadorji. Naj omenimo le nekaj teh matadorjev, ki so že znani s letošnjih prireditev v Zagrebu in št. Jerneju in sicer Tilda, Egon, Jasna, Krka, Agnica, Leopold in drugi. Pripravljenih je 14 kasaških konj.

Pri dirkah bo posloval tudi totalizator, da bo lahko vsak udeleženec stavil na konje.

Za redno svesro z dirkališčem bodo skrbeli avtobusi, ki bodo vozili od 13.30 dalje iz Tavcarjeve ulice. Na razpolago bo več avtobusov. Ob 14.30 bo na razpolago tudi redni avtobus izpred Mestnega doma.

Udeleženci dirk pa se lahko tudi poslužijo rednega potniškega vlaka do postaje Dev. Marije v Polju, ki odhaja z glavnega kolodvora ob 14.15 S postaje Dev. M. v Polju pa do dirkališča v dobrih 7 minut, tako da bo vsestransko poskrbljeno za čim ugodnejši dostop na dirkališče.

Iz Maribora

— Sokolske novice. Z velikim uspehom je potekel letni nastop mariborskega Sokola. Preko 500 zaveznikov Sokolov je korakalo v povorli. Pri nastopu je žela velik uspeh predvsem odlična vrsta iz Vuzenice. Lepo je potekel tudi izlet poljanških Sokolov na Boč, kjer so bile vaje v prosti naravi.

— S Pobrežja. Še svojčas smo se Pobrežani zelo zanimali za načrt Splošne stavne družbe za gradnjo novega majškega mostu. Proračun predvideva vstop 15 milijonov din. Zadevne načrte je dobila tudi banška uprava in mestno poglavarstvo v Mariboru. Pobrežani upamo, da se bodo vendarle izpolnile obljube in da bo močno končno vendarle dobili most preko Drave, ki naj bi vezal Pobrežje in Melje.

— V precej hudi poletni vročini nas ne muči samo vročina, ampak še bolj prah, ki se stara nadloga na pobreških cestah. Doselej smo se morali vsako leto boriti za radi škropljenja. Upamo, da se bo naša občinska uprava vendarle zagnala in da se bo pozanimala za to, da ne bomo izpostavljeni obilnemu prahu.

— Mariborsko vreme. Maksimalna temperatura 25.4, minimalna 10.3. Napoveduje se spremenljivo in oblačno vreme.

— Vlomilci v Kamniti. Še neizsledeni zlikovci so se vtihotapili v trgovino trgovca Antona Štoka v Kamniti. Odnesli so perilo, življenjske potrebščine in druge predmete, vredne okoli 3000 din.

— Krivolovstvo. Košakič orolniki so ovdoli 54letnega vitarja J. S., ki je osumljen, da je izvršil nasilje nad lastno 15letno hčerko.

— Mariborsko društvo novic. V nedeljo 9. t. m. ob 9. imajo mariborski invalidi svoj redni občni zbor. Na dnevnem redu je tolačenje novega invalidnega zakona.

Grobe pomanjkljivosti v tujskem prometu

Na Bledu avtomobili nimajo kje parkirati — Razrvana cesta Maribor — Slovenska Bistrica — Celje

Ljubljana, 7. julija
Leto za letom opozarjamo na nekatere pomanjkljivosti v tujskem prometu, a zaman. Zdi se, da nam služijo le številke o tujem prometu in njegovem gospodarskem pomenu samo za opevanje. Če bi tujski promet jemali resno, bi nas pač moralo mnogo bolj skrbeti, kako bi odpravili pomanjkljivosti, ki resno ovirajo razvoj tujkega prometa in škodujejo tudi našemu ugledu.

Ob tej priliki ne bomo naštevati vseh pomanjkljivosti in tudi ne govorili o njih le »teoretično«. Naj navedemo le dve »malenkosti«, kakršnih je seveda pri nas nešteto.

Bled je naše najpomembnejše letovišče. Na glasu je kot prvo »morden« letovišče v naši državi, zato ga obiskujejo v resnici bogatejši tujci. Krajevni činitelji si zelo prizadevajo, da bi kraj obdržal sloves mednarodnega letovišča ter da bi privlačil čim več gostov. Priznati je treba, da je Bled ačasom zelo napredoval. Toda ne smemo le hvaliti njegove lepote in krajevnih pridobitev, ne le dobro razvitega gostinstva itd. v propagandnih prospektih. Potrebna je seveda tudi kritika, seve, stvarna, kakršne sicer ne moremo vselej obsesti na veliki zvon, a skrbeti nas mora, da je ne bodo namestu nas — tujci. Na prvi pogled se res zdi malenkost, če se tuji avtomobilisti pritožujejo, da na Bledu ni dovolj prostora za parkiranje avtomobilov in da je imel zato večkrat sitnost z orožniki, ko je ustavljal avtomobil na nedovoljenem prostoru. Toda začelo se je dogajati, da tujci zaradi takšnih malenkosti celo zapuščajo Bled. Ko gost zapusti letovišče zaradi kakšne pomanjkljivosti, to ni več malenkost. Zakaj bi takšnih »malenkosti« ne mogli odpraviti? V resnici se je zgodilo, da je neki tujec, avtomobilist, zapustil Bled, ker je imel sitnost zaradi parkiranja. To pomeni, da posvečamo gostom mnogo premalo pozornosti in če jim ne ustrežemo niti v tem pogledu, da bi jim nudili dovolj prostora za parkiranje, nismo — milo rečeno — niti dovolj vjuidni proti njim.

Toda, če že pripustimo, da je to malenkost, nedvomno ne more nihče trditi,

da je malenkost tudi tako silno razrvana cesta, kakršna je med Mariborom, Slovensko Bistrico in Celjem. Ali je pri nas na pristojnih mestih znano, da Nemci označujejo to cesto za »unfahrbare«? Ali jim je znano, da se tuji avtomobilisti vračajo, ko se prepičajo po nekaj kilometrov vožnje, da je cesta v resnici neprevozna? Oni dan sta se vrnila proti meji dva šveda. Tuji avtomobilisti, ki se še niso vozili po naših cestah, si pač ne morejo predčutiti, kakšne so v resnici naše ceste, čeprav so že zvedeli, da so strašne. Zato tudi marsikdo tvega potovanje in ko preizkusi svoje vozilo po nekaj kilometrov vožnje, je sit eksperimenta, zlasti še, ker tuji nimajo avtomobilov prilagojenih našim cestam.

V isto kategorijo, kakor cesta od Maribora proti Celju, spada tudi cesta Ljubljana—Vrhnika. Toda tolažimo se vsaj lahko, da je nekoliko bolj skrita pred tujci. Cesta Maribor—Ljubljana je takšna, kakršna je zdaj, še tem večja nesreča za naš tujski promet, ker se marsikateri tuji avtomobilist pripelje do Maribora od meje po tlakovani cesti. Ta tlakovana cesta se sicer ne more primerjati s inozemskimi avtomobilskimi cestami, a vožnja po nji je vsaj zmožna. Tujci mislijo, da imamo vsaj takšne ceste tudi v notranjosti, a že pri Mariboru, čim zapuste mesto, jih čaka veliko razočaranje. Ta cesta proti Celju bi lahko služila morda le za tako zvano terensko vožnjo, za teren, kjer bi avtomobiliste tovarne preizkušale svoja vozila. Seveda bi prišla v poštev le vozila, ki prenešajo takšno vožnjo in ki bi bila konstruirana posebej za vožnjo v neciviliziranih pokrajinah.

Pred tedni so v javnosti prodirli glasovi o oddaji del za odsek te ceste. Doselej se še dela niso lotili. Vprašanje je, kdaj bo tlakovanih tistih 10 km ceste. In kdaj bo sploh tlakovana vsa cesta! Ali se pri nas res nihče ne zaveda, da izgubi vsa propaganda za tujski promet ves svoj pomen spriču glasov o naših cestah v tujini? Naj bi se nekoliko pozanimali, kaj sodijo o naših cestah inozemske tujke prometne organizacije in kakšno propagando delajo za naše kraje tujci, ki so se morali vrniti zaradi naših neprevoznih cest.

Protituberkulozni dispanzer v Metliki

Metlika, 5. julija
Z otvoritvijo Zdravstvenega doma v Metliki 8. decembra 1937 je bil v zdravstvenem pogledu dosežen pomemben uspeh za ves tukajšnji okoliš. Poleg dece, ki je v polni meri izkoristila novo pridobitev, je bilo sleherni dan tudi mnogo odraslih, ki so hodili v dom po nasvete in pomoč.

Odbor novoustanovljene zdravstvene občine, ki obsega upravne občine metliškega okoliša, je na svojih sejah vzel na znanje strokovno poročilo banov. zdravnika dr. Omahna, da je v okolišu zelo razširjena jetlika, ki zahteva razmeroma tudi največ žrtev. V sodelovanju s protituberkulozno ligo v Metliki se je zato pričelo delovati na to, da se novoustanovljenemu Zdravstvenemu domu priključi tudi protituberkulozni dispanzer.

Skupnemu prizadevanju krajevnih činiteljev predvsem mestnega župana g. Ivana Malešiča, ban. zdravnika dr. Omahna, prizadevanju belokrajskih rojakov ter naklonjenosti odločujočih faktorjev zlasti ravatelja dr. Hig. zavoda g. dr. Iva Pirca se je slednjič posrečilo dobiti zagotovilo, da bo mestu zdr. Zdravstvenemu domu kmalu priključena nova ustanova.

Banovinski zdravnik dr. Omahen si je zato v večmesnem tečaju na Golniku pridobil potrebno usposobljenost za vodstvo protituberkuloznega dispanzera.

Ob koncu maja je Protituberkulozna zveza postavila v Zdravstvenem domu nov rentgenski aparat in s tem končno definitivno odločila poslovanje dispanzera. Dr. Higijenski zavod v Ljubljani je določil slovesno otvoritev protitub. dispanzera na dan 1. julija.

Tega dne so se v prostorih Zdravstvenega doma zbrali zastopniki upravnih občin ter raznih drugih ustanov in ves odbor krajevnih Protituberkulozne lige. Z malo zamudo je predsednik lige g. p. Norbert Klement pozdravil imenoma vse navzoče zastopnike in obžaloval, da ni navzoč glavni činitelj ravatelj hig. zavoda g. dr. Pirca, ki je svojo odsotnost brzojavno opravičil.

Govornik in v kratkih besedah orisal pomen nove pridobitve za mesto in ves okoliš. Nato je povzel besedo mestni župan g. Ivan Malešič, ki je v imenu mesta pozdravil novo ustanovo. G. dekan Bitner je kot banški svetnik orisal zanimanje merodajnih krogov in željo novi ustanovi, da bi v polni meri mogla izvrševati stavljenj in naloge. G. dr. Alujevič Branko je v gladkih besedah kot zastopnik OUZD v Ljubljani zagotovil protituberkulozemu dispanzerju vso možno pomoč Okrožnega urada v Ljubljani.

Vodja nove ustanove g. dr. Omahen je proglasil otvoritev dispanzera in navzočim razkazal novo ustanovo. Gostje so si z zanimanjem ogledali prostore in novi rentgenski aparat, nato pa so si ogledali mestne kopalske naprave ob Kolpi in kopalske g. Lovšina v Krizevski vasi.

Pri skupnem kosilu so navzoči župani poudarjali važnost nove ustanove za vso Belokrajsko in zagotavljali vso možno naklonjenost občinskih uprav.

Protituberkulozemu dispanzerju v Metliki želimo, da bi v svesti z zdravstvenim domom v Metliki in Črnomlju ter v sklopu protituberkulozne borbe v dravski banoviji sistematično načel vprašanje za ljudske bolezni v Belokrajini in prinašal tako olajšanje trpečim — najbogatim.

Iz Trbovelj

— Cirilmetodovo kresovanje. Na večer pred praznikom slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda so zagoreli po vseh okoliških hribih in planinah veliki kresovi. Prvi je bil prižgan na Kolk, temu je sledil na Kleku, nato pa so se pričeli svetiti tudi na Bukovi gori, Ojstrem, Sv. Katarini in Mrzlici. Povsod je kresove prižigala mladina, ki je ob njih prepevala dolmljubne pesmi ali pa je ob zvokih godbe plesala kolo in druge slovanske pise. Najlepi kres je prižigala tukajšnja družnica sv. Cirila in Metoda na letnem telovadišču sokolskega doma, kjer so se okrog 9. ure zvečer zbrale velike množice prebivalstva vseh slojev in stanov. Ob kresu so prižigali rakete, ki so švigale visoko pod nebo in razsvetljevale vso okoliščo. Le škoda, da prireditelji niso pritegnili k sodelovanju kakršni zbor ali eno izmed trboveljskih godb, kar bi razpoloženje pri kresovanju močno dvignilo in bi za kritje stroškov vsak udeleženec gotovo rad prispeval vsaj po en dinar. Tako pa je množica zrla v močnega kres in edino, kar je poživljalo razpoloženje je bilo pokanje petard in raketa, nad čemer se je seveda najbolj zabavala mladina, odrasli udeleženci pa so pogrešali lepih narodnih pesmi, zvokov slovanskih koračnic in nekaj primernih besed o pomenu praznika obeh slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda za slovanski rod.

— Obrambni zbor trboveljskega Sokola. V nedeljo 9. t. m. bo za trboveljsko sokolsko okrožje zopet dan pripravilno zbor. Za ta dan je sklican v Hrastnik obrambni zbor »tega okrožja«. Zbor je strogo obvezen za vse člane in članice do 60. leta starosti ter zaraščaj in deco obojega spola. Sokolsko društvo vabi slehernega člana, da se zbora zanesljivo udeleži, ker krši sicer sokolsko disciplino. Odhod za vse pripadnike trboveljskega Sokola je ob 6.30 zjutraj izpred Sokolskega doma. Kdor iz kateregakoli vzroka ne bi mogel iti peš, se lahko poslužijo lastnjega vlaka. Razumljivo je, da

Cirilmetodovo kresovanje

Ježica, 7. julija
V torek na predvečer sv. Cirila in Metoda so zažgali požrtvovalni Ježičani v okolici več kresov. Prvi je zagorel nad Savo na Taboru, ki je bil menda edinstven v okolici, namreč po velikosti. Spuščeni je bilo tudi nekaj raketa. Potem se je pokazal na Dobenu nad Račico, nato pa na Nadgoriškem hribu. Okrog 21. so se pa že vsi zbrali pri vodovodu, kjer je bil centralni kres. Ta čas, ko je govoril kres in so švigale v zrak rakete, je pelo društvo »Zora« z Ježice slovanske in narodne pesmi. Med tem je pa spregovoril g. Kušar Peter o kulturnem delu naših apostolov sv. Cirila in Metoda ter napredku in delu slovanstva.

Po kresovanju se je začel pomikati spreved s harmoniko na čelu in lampijončki proti Tyrševi cesti. Pokazala se je že zavednost pri mladini, ki je pela same slovanske in narodne pesmi, med pavzami pa vsklikala kralju Petru II, slovanskemu edinstvu itd. Po sprevedu so se udeleženci mirno razšli na svoje domove.

Metlika, 6. julija
Pred kratkim izvoljeni novi odbor družnice Cirilmetodove družbe v Metliki si je kot en prvih nalog naedel organizirati v mestu samem in tudi v okolici slovansko kresovanje na predvečer praznika

Gostilna Lovšin

Gradišče 13 (pri dramskem gledališču)

obvešča cenj. goste, da je poverila z današnjim dnevno vodstvo novemu poslovođu. Vodili bomo kot do sedaj pristna priznana vina, sveže pivo, poleg izborne domače kuhinje pa uvažamo novost kuhinjske specialiteta!

pod geslom: **Dnevno vsaj ena kuhinjska specialiteta!**

Izrazito pažnjo bomo polagali na prvovrstno postrežbo v naših udobnih prostorih in na prijetnem senčnatem vrtu. Današnja kuhinjska specialiteta

RIBE

DNEVNE VESTI

— Za redno izplačevanje pokojnin. V Banjaluki je bila včeraj seja Zdrženja upokojencev za vrbasko banovino, na kateri se je obravnavalo vprašanje izplačevanja pokojnin. Sklenjeno je bilo, da od potuje danes v Beograd delegacija upokojencev, ki se bo zglasila pri finančnem ministru in ga naprosila, naj bi se pokojnine izplačevale pravočasno in redno. V pasivnih banovinah naj bi se pokojnine izplačevale iz depozitov Državnih bank, ki so pod kontrolo finančnega ministra. Banke pa naj bi dobile za to 4% obresti od onih 6% obresti, ki jih plačujejo davkoplačevalci na neposredne davke, iz katerih se plačujejo pokojnine.

— Promocija. Za doktorja medicine je bila 29. junija promovirana na beograjski univerzi gđica Marica Kemperle iz Češnjice pri Železnikih. Čestitamo!

— Trafikantom bo ustreženo? Borba trafikantov, da bi se jim povisil zaslužek pri prodaji tobačnih izdelkov, da bi dobili pristno združenje, da bi se ustanovile kreditne zadruge trafikantov, da bi se izpremenili pravilnik o prodaji tobačnih izdelkov na drobno in da bi ne dobivali kupci provizije, se vleče že več let. Posebno vztrajno se bore za svoje pravice trafikanti v savski banovini. Predsednik organizacije trafikantov v savski banovini je dobil od ravnatelja državnih monopolov dr. Markoviča zagotovilo, da bo upravljenim zahtevam trafikantov v kratkem ustreženo.

spodarski stiki med našo državo in Spanijo obnovljeni.

— Kresovanje na Senjorjevem domu. Naključje je hotelo, da je prišla ravno na kresni večer na Senjorjev dom ekskurzija ljubljanskih naravoslovcov, ki so se vsi udeležili kresovanja na čast solunskima bratoma. Mogočno je gorela grmada, ki jo je bil pripravil rodoljubni oskrbnik Cizej, med tem pa so neprenehoma donele iz mladih grl naše narodne pesmi in nam budile vroče želje za naše meje.

— Naši delavci v Nemčiji zavarovani za primer nesreče. Na sezonskem delu v Nemčiji zaposleni delavec Wendel Otar iz Novega Sada je postal med delom žrtv strela. Nastalo je vprašanje, ali bo dobila njegova družina po njem zavarovalnino. Iz Nemčije je prišla vest, da je vsak delavec zavarovan za primer nesreče. Otarjeva vdova, ki ima 4 neproblemljene otroke, dobi po možu okrog 30.000 dinarjev.

— Bat'a zgradi tri velike tvornice. V drinski banovini namerava zgraditi Bat'a tri velike tvornice. Prva bo zgrajena v okolici Brčke v vasi Grečice in v nji bo zaposlenih 4.000 do 5.000 delavcev. Tovarna bo izdelovala med drugim nogavice in pletenine. Druga tovarna bo zgrajena v Dobrinju. V nji bo zaposlenih okrog 800 delavcev, ki bodo predelovali kožo. V tretji tovarni se bodo izdelovali gumijasti izdelki in plinske maske. Kje bo zgrajena ta tovarna še ni določeno.

— Letoviščarji naj bodo dostojno obdelani. Udruženje gostničarjev v Dubrovniku je poslalo vsem članom okoliščino, v kateri jih opozarja, naj opozore letoviščarje, da ne smejo hoditi na ulico in v javne lokale nedostojno oblečeni. Nato je treba opozoriti letoviščarje s pisnimi opozorili, nabitimi v lokalih, da bi ne bilo konfliktov s policijo.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno toplo vreme, krajevne nevihte. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Splitu 30, v Kumboru 29, v Zagrebu, Beogradu, Sarajevu, Rabu in Dubrovniku 28, v Ljubljani 27,8, na Visu 25. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765,6, temperatura je znašala 16,0.

— Številne nesreče. 18letna Slavka Černivec iz Vira pri Domžalah je včeraj padla s čeznje in si zlomila levo nogo.

— Na Kongresnem trgu je nepreviden kolezar podrl včeraj popoldne 18letnega trgovskega vajenca Vladimirja Kovačiča. — Franc Šinkovec, 17letni sin delavca iz Kranjke, je v gozdu podiral drevesa, pa ga je veja padajočega drevesa opazila po glavi. — 14letna Jerica Slak, posestnikova hčerka iz Primorskega pri Kranju, je včeraj na biralu jagode. Nenadno jo je pilič gad v nogo. — Prevoznik Slavko Tobijas iz Ljubljane je padel s koleza in si zlomil levo nogo. — 7letni Marjan Stanovnik, sin delavke iz Podsmreke, je padel z voza in dobi hude notranje poškodbe. — Delavcu Jožetu Lindiču iz Most je padel med delom težak hiod na levo nogo in mu jo zlomil. — Marica Zupan, 3letna hčerka krojača iz Čirč, je zvrnila nase lonec s krompom in se oparila po vsem telesu. Vse poškodbe so preprečile v bolnico.

— Ponesrečji ustrelili ženo. V vasi Cerju pri Sv. Ivanu Zeleni na Hrvaškem se je pripetila včeraj težka nesreča. Po naključju je bila ustreljena mlada ciganka Milka Maleković. Ustrelil jo je njen mož Stevo, ki je v bližini preizkušal samokres. Ustrelil je v temo, ne da bi vedel, da stoji pred njim njegova žena.

— Samomor šefa davčne uprave v Sarajevu. Včeraj jutraj se je v Sarajevu ustrelil višji davčni inšpektor in šef davčne uprave Bruno Bilinić. Pred 14 dnevi je prišla v sarajevski davčni upravi na današnji dan dva uslužbenca sta bila aretirana. Od tistega dne je bil Bilinić zelo potrt. Včeraj jutraj, ko je šel na delo, se je ustrelil. Odpeljali so ga v bolnico, da bi ga operirali pa je že v operacijski dvorani izdihnil.

— Smrkvost v okolici Koprivnice. V okolici Koprivnice se je pojavila nevarna kronska bolezen smrkvost. Oblasti so ukrenile vse potrebno, da se ta nevarna bolezen zatre. Smrkvost je nevarna tudi ljudem.

— 60.000 jalc se je razbilo. V bližini Nuštra na Hrvaškem se je pripetila v sredo čudna avtomobilska nesreča. Tovorni avtomobil tvrdke Jugojaže iz Indije se je prevrnil, ker je moral sofer zavoziti preveč na rob ceste, da se ni zaletel v avto

MEDNARODNE TEKME V ROKOBORBI

Danes ob 21. uri v dvorani kina UNIONA Predprajana vstopnic ob 18. uri pri blagajni kina.

Nastopajo prvaki: Peter Kop, Peter Janč, Dušan Milevsnik, František Mrna, Anton Pirnataki, Adolf Hana, Nino Equatore, Karol Lebrusch, Aleksander Kirilov in Ali ben Abdu. Sodnik Slavko Zdelik, vodja skupine Miroslav Vojnovič.

Danes nepreklicno zadnjikrat! **NESRAMNA LAŽ** M. Hopkins — M. Oberen — I. Mccrea

KINO UNION — TEL. 22-21 Predstava samo ob 19. uri — ob 21. uri nastopijo rokoborci.

Pesem reke SAMO ŠE DANES ob 19. in 21. uri! V glavni vlogi: Irene Dunne in Allan Jones. — Ganišnja muzikalna drama s ameriškega juga. KINO SLOGA, tel. 27-30

KINO MATICA, tel. 21-24. **PARIŠKO DEKLE** z LILY PONS. **JUNAKI Z MARNE** najmočnejšega francoskega filma

Samo še danes ob 18. uri Predstava ob 21. odpade **JUTRI PREMIERA**

PARIŠKO DEKLE z LILY PONS. **JUNAKI Z MARNE** najmočnejšega francoskega filma

Iz Ljubljane

— Iz Ribji trg. Začelo se je že poletno mrtvilo, ko je vselej napredaj le malo rib, delno zato, ker je v vročini tvegano prodajati večje količine rib, delno zaradi tega, ker med potnikovimi ni več toliko rednih odjemalcev rib. Vendar je bilo danes napredaj nekoliko več morskih rib kakor pred tednom. Največ je bilo sardelic, ki so jih prodajali po 12 din kg, girice so bile po 8, goščiči po 16, sardoni 14, cipri 24, trile 36, lokarde 20 in palamide po 20 do 26 din kg. Tudi rečnih rib ni bilo posebnega mnogo napredaj. Ščuke so prodajali po 16 din kg, kakor navadno. Po nespremenjeni ceni so bile tudi druge vrste rečnih rib. Napredaj je bilo tudi nekaj kilo gramov lipana po 30 din kg.

— Iz Celovške ceste od remize dalje res ni preveč razsvetljen, kakor smo zadnjič pisali, vendar pa moramo upoštevati pojasnilo mestne elektrarne, da je ta cesta od remize pa do tako imenovanega Debellega znamenja v Dravljah na obeh straneh kaj slabo zasidana. Mestna občina ne more k vsaki novi hiši ob drugače nezadovoljni cesti postaviti čestne svetilke, da bi razsvetlila hišo. Tako je cestna razsvetljava na tem delu Celovške ceste namenjena predvsem za to, da kaže smer motornim vozilom. — Kakor hitro pa bo cesta bolj zasidana, bo mestna elektrarna poskrbela tudi za boljšo razsvetljava.

— Za mestne revije je poselala tekstilna tovarna »Lana« v Ljubljani 200 din v potačenje pokojnega Ivana Gostinčarja iz Kleč, g. Jošip Čuha, Gregorčičeva ulica 15, je pa daroval 150 din namesto cvetja na krsto pok. prof. Vide Vrtovec. Mestno poglavarstvo izreka darovalcem najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranili.

— Blagajna mestne elektrarne zaradi smajenja uradnih prostorov v ponedeljek 10. t. m. in v torek 11. t. m. ne bo poslovala, na kar opozarjamo stranke.

— Koncert Zenskega APZ bo drevi ob pol 21. v veliki harmonični dvorani pod vodstvom znanega dirigenta g. Franceta Marolta. Pokroviteljstvo nad koncertom je prevzela soproga g. bana gospe Antonije Natlačenova. — Prosimo občinstvo, naj med odmorom ne kadi v stranski dvoranih. — Nekaj vstopnic je še na razpolago pri blagajni na univerzi. Tam dobiti tudi programe. Koncertna blagajna bo na univerzi poslovala samo do 17. ure, narkar se preseli v dvorano, kjer bo odprta od pol 20. naprej. (—)

Sv. Peter v Sav. dolini

— Ustanovitev društva Rdeči križ. V nedeljo 2. t. m. je bilo ustanovljeno na občnem zboru za našo občino društvo Rdečega križa. Pozivamo vse občane, da pristopijo kot člani k temu prepotrebemu človekoljubnemu društvu.

— Kresovanje. Na predvečer slovanških svetnikov sv. Cirila in Metoda je zagorel na letnem telovadišču tukajšnjega Sokola lep kres. Pevsko društvo »Savinjski zvon« je zapelo nekaj narodnih pesmi. Z vesolovansko himno »Hej Slovani« se je lepa nacionalna manifestacija končala.

— Obrambni zbor! V nedeljo 9. t. m. bo obrambni zbor žalskega sokolskega okrožja v Ljubljah, Sokolsko društvo Sv. Peter v S. d. poziva vse svoje pripadnike, da se polnočevitno udeležijo zboru, da s tem pokazemo svojo moč. Zbor za kolezarje bo ob 1. pop. pred Sokolskim domom. Ostali se odpeljejo do Petrovč z vlakom, odkoder odidejo peš v Ljubo. Bratje, sestre, v nedeljo zbor v Ljubljah! Zbor bo ob pol treh na telovadišču društva Ljubo. Po zboru bo nastop.

— Železnika nesreča. Na cestnem prehodu pri »Klofci« se je pripetila v sredo soprota železnika nesreča. Ko je voznik Livk Jakob, hlapec pri posestniku Krobotu Jožetu iz Čepelj pri Vranskem, vozil s praznim vozom preko cestnega prehoda, je privozil potniški vlak, ki odhaja iz Celja ob 20.48. Stroj je zadel v zadnji del voza,

zlomil oje in vlek zadnji del voza kakih 200 m daleč. Livka je zagnalo z voza in je dobil po čudežnem naključju le majhne odrgnine na desni roki in boku. Desnemu konju pa je izvil desno zadno nogo. Voznik najbrž ni pazil na bližajoči se vlak in zadene krivda izključno njega. Naključje je hotelo, da je zadela nesreča voznika baš za njegov rojstni dan. Ta dan je izpolnil 24. leto.

— Na Ljeto je postavila posavska podružnica SPD v Zidanem mostu planinsko kapelico, ki bo slovesno blagoslovljena v nedeljo 9. t. m. ob 11. Popoldne bo pred domom na Lisci planinska zabava. V primeru slabega deževnega vremena bo slovesnost preložena na 16. julija. Vlakovna zveza za poset Lisce so ugodne, najlažji dostop je od 2. p. Breg pri Zidanem mostu.

Rokoborce imamo spet v Ljubljani V Unionu nastopa 10 rokoborcev, ki jih vodi naš ožji rojak Miroslav Vojnovič

Ljubljana, 7. julija. Senzacij nam v Ljubljani ne zmanjka, za to že poskrbe ljudje, ki dobro poznajo ljudsko psihozo in s tem način, kako se da zaslužiti. Po večletnem preseljevanju je prišla k nam na gostovanje spet skupina profesionalnih rokoborcev. Med njimi so stari znanci ljubljanskega občinstva. Naj omenimo predvsem mogočnega orjaka Zagrebčana Petra Kopa, dalje Čeha Františka Mrna, »divjega moža« med rokoborci, ki zna tako imenitno šanatizirati občinstvo in ga pripraviti do najhujšega ogorčenja. Dalje je med njimi bivši dolgoletni amaterski prvak Jugoslavije Janč, ki je predsedal v profesionalni tabor in pa orjaški Italijan Nino Equatore, specialist »dvojne« Nelsona. Tudi Ličana Milevsniča že poznamo, ki čeprav zelo mišičaste postave, je med temi orjaki presno lahka kategorija. Novi med nastopajočimi so Slovaki Hana, Poljak Pirnataki in egiptski zamorec Ali ben Abdu. Skupaj je 10 rokoborcev, ki jih vodi naš ožji rojak Miroslav Vojnovič, bivši cirkuški krotitelj divjih zveri.

Za snočni prvi večer ni vladalo posebno zanimanje, vse pa kaže, da bodo nadaljnji večeri bolj obiskani. Za to so mojstrsko poskrbeli nekateri snočni parovi, v prvi vrsti divji mož Mrna, divji samo zaradi večje privlačnosti občinstva, sicer pa prav miren in prijeten možakar. Njegova borba z Jančem je šele prav razvala dotle nekoliko mrtvo občinstvo. Aranžma pa je bil tudi v resnici prvovrsten. Kakor hitro je namreč Mrna zaradi na oko res surovega nastopa izval ogorčene proteste med gledalci, že je takoj sledila Jančeva revanša, ki je na kričave zadovoljstvo publike ukrotiti nasprotnika, čeprav z nedovoljenimi tipičnimi catch-as-can prijemi. To je ogledilo in ker se je borba končala neodločeno, je bilo dovoljeno poskrbljeno za povečanje zanimanja pri naslednjih večerih, ko se bosta ponovno srečala v odločilni borbi — čeprav bi še danes lahko napovedali izid. Kljub vsemu pa je to precej težek krah teh težkih mož.

Snoči so nastopili štiri pari. Tehnično prav dobro partijo sta nudila Hana in Pirnataki. Občinstvo je bilo očitno na strani Slovaka. Boj se je končal po štirih krogih po 7 minut neodločeno. Naslednji par sta bila Pero Kop in Milevsnik, torej dva Jugoslovana. Mogočni Pero se je s svojim nasprotnikom nekaj časa igral in mu je očitno prizanašal, končno pa ga je s svojim znanim specialnim prijemom, s premetom okoli vratu položil v 10. minuti na hrbet. Višek večera je bila borba med Mrno in Jančem. Mrni se je sicer posrečilo položiti Janča na hrbet, ker pa je bilo to izven žimnice, sodnik ni priznal zmage, ki menda itak še ni bila na sporedu. Nekajkrat

sta drug drugega vrgla z odra in je Mrna celo priletel med občinstvo, kar pa seveda ni imelo hujših posledic. Tudi ta spopad se je končal neodločeno. Zadnja sta nastopila dolgi črnci Ali, ki je s svojjo kaj nenavadno pričko a la Papua in še bolj neobičajnim trebuchom zbudil splošno pozornost in Rus Kirilov, že precej prileten gospod. Črnc je bil očitno močnejši in je Kirilova premagal po 15 minutah s tako imenovano ameriško kravato, svojevrstnim prijemom, ki ga doslej pri tovrstnih nastopih še nismo videli.

Za drevi je med drugim napovedan tudi nastop Ljubljancina Sotlerja, ki pač nikdar ne zamudi prilike, da se pomeri z gostujočimi profesionalnimi rokoborci. Senzacija je torej tu!

Izlet na Sušak

Zerjav, 6. julija. NSZ podružnica Zerjav-Crna, priredi 32sedelnim avtom izlet na Sušak in sicer 13. in 14. avgusta. Odhod iz Crne 13. avgusta ob 8. uri jutraj skozi Ljubljano. Prihod v Ljubljano ob 9. dopoldne, odhod iz Ljubljane ob 10. preko Ribnice, Rakitnice, Kočevja in Delnice. Prihod na Sušak okrog dveh popoldne. 14. avgusta pristo za ogled mesta, vožnja na morju itd. 15. avgusta odhod s Sušaka ob šestih jutraj po drugi poti in sicer: Delnice, Karlovac, Zagreb. Prihod v Zagreb okrog enajstih. Odhod iz Zagreba ob eni skozi Brežice, Zidani most v Celje. Prihod v Celje ob 16. odhod iz Celja skozi Velenje v Crno. Prihod v Crno ob 19.

Voznina za osebo stane 200 din. Polovico je treba že vnaprej plačati. Apelliramo v prvi vrsti na člane, da se čim prej prijavijo. Čas hiti in se na poznejše prijave ne bo mogoče ozirati. Prijave sprejemata za Crno tov. Selišnik Ivan in za Zerjav tov. Rošer Rudolf. Vsi, ki se zanimajo za ta izlet, člani kakor tudi drugi, lahko dobe podrobnejše informacije pri organizatorjih tov. Ružarju in Selišniku.

Iz Semiča

— Cirilmetodovo kresovanje. Na predvečer naših blagovestnikov sv. Cirila in Metoda je tudi naša podružnica skupno z gasilsko četo zakurila kres na Smuku, ki je prečal daleč naokoli, da se zavedamo, da smo Slovani in kot taki čuvajci naše zemlje. Gorel je tudi kres na Rečici in na Mirni gori.

— Sokol Semič opozarja že danes vsa sosedna društva, da ima letos svoj letni javni nastop 6. avgusta in prosil, da ne bi ta dan prirejali sličnih prireditev.

Inserirajte v »Sl. Narodu«!

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej Prekliti, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pisane odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej Najmanjši znesek 8 Din

50 PAR ENTLANJE Izuriranje, vezanje zaves, polica, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 7.— din. Julijana, Gospodstva c. 12. 3. T.

TRAJNO ONDULACIJO

s 6-mesečno garancijo, v modernih frizurah Vam napravi s najnovejšim aparatom za ceno din 60.— »Salon Meriak«, Sv. Petra c. 76. 2169

KLISEJE

»Jugografika«

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din. MARELICE za vkuhanje dobiti najceneje telefon 36-30. 2143 pri M. Komar, Gradišče 7.

POZOR! Na stojnici pri Zmajskem mostu, v Solskem drevoredu in v Rožni ul. 37 se prodaja teletina po 10 in 12 din kg. Govedina po 8, 10 in 12 din kg, kakor tudi vse drugo po najnižjih cenah. — Se priporoča Franc Novljan, mesarija. 2168

ODPADKE BLAGA volnene in bombažaste in preje napredaj cca. 2000 kg. M. Ogorc, Grosuplje. 2175

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din. KUPUJEM IN PRODAJAM rabljene čevlje in moške obleke. Klavžer, Vošnjakova 4. 2164

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din. PERFEKTNO SOBARIČO nemško in slovensko govorečo, takoj sprejemno. Pisarne ponudbe s sliko na zdravilišče barona Borna — Sv. Ana pri Trzinu. 2165

BRIVSKEGA POMOČNIKA išče za takoj salon »Meriak«, Sv. Petra c. 76. 2174

OGLASUJ

V MALI OGLASNIK »SLOV. NARODA«! NAJCENEJŠI IZDATEK Beseda 50 par, davek posebej

Maklaturni napir

proda »Slovenskega Naroda« Ljubljana, Anačijeva ulica št. 5

KONJSKE DIRKE

v nedeljo, dne 9. julija ob 15. uri na vojaškem veržališču poleg aerodroma. Dohod iz Zaloške ceste pri hiši št. 26 tik banovinske umobolnice.

— Zahtevne gledališki igralcev. Snoči je bil v Nišu zaključen jubilejni kongres gledaliških igralcev. Ob koncu je bila sprejeta resolucija, v kateri gledališki igralci med drugim zahtevajo, naj prosvetni minister naroči upravnim narodnim gledališč, da bodo v bodoče sprejemale vse nove člane preko umetniške borze dela, ki jo je ministrstvo odobrilo. Gledališki igralci prosijo prosvetnega ministra, naj bi jim izposloval pri prometnem ministru polovično vozno na državnih železnicah. Gledališki igralci zahtevajo, naj se čim prej izda gledališki zakon.

— Kongres učiteljev meščanskih šol. Včeraj se je prišel v Nišu kongres učiteljev meščanskih šol. Zastopnik prosvetnega ministra Pavlič je sporočil zborovalcem po ministrovem naročilu, da bodo njihove zahteve, izražene v sarajevski resoluciji, sprejete in uresničene v zadovoljstvo učiteljev ter v napredek meščanskih šol. Učitelji meščanske šole iz Mežice Josip Hergout je imel na kongresu referat o smernicah novega učnega načrta za meščanske šole. Iz poročila uprave je razvidno, da šteje Zdrženje učiteljev meščanskih šol 908 članov. Kongres se je popoldne nadaljeval.

— Pred obnovitvijo gospodarskih stikov s Spanijo. Državljanska vojna v Spaniji je ustvarila izredne prilike tudi za trgovino s Spanijo. Tik pred državljansko vojno je bila sklenjena med našo državo in Spanijo pogodba, po kateri bi se bili gospodarski stiki med obema državama poglobili. Vmes je pa prišla državljanska vojna, ki je to preprečila. Zdaj bodo go-

ZAHVALA

Vsem dobrih ljudem, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so v teh težkih dneh sočustvovali z nami, nas prišli tolažiti ter poslednjič obiskali našega zlatega papana

Dr. Franca Derganca

šef-primarija v p., rezervnega sanitet. kapetana in slovenskega pisatelja

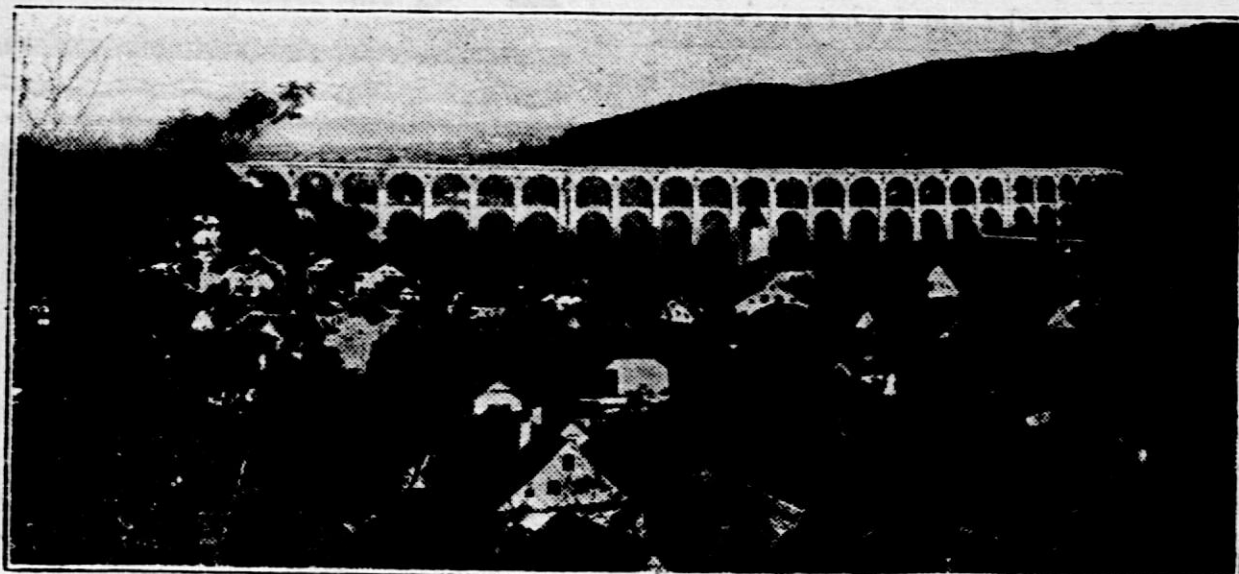
premnogim, ki so ga spremlili na zadnji poti in obsuli njegov grob s cvetjem ter za tople besede, izrečene v slovo, izrekamo našo najiskrenejšo zahvalo.

Sv. maša zadušnica bo darovana v soboto, dne 8. julija ob 8. uri v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

Zahujoča rodbina dr. Derganceva

Ali borovniški viadukt lahko rešijo?

Gre za to, kako bi dovajali talne vode do pilotov viadukta tako, da bi bili stalni v vodi



Ljubljana, 7. julija

Lani so prodre v javnost vznemirljive vesti, da je ogrožen slovit železniški borovniški viadukt, eden najlepših (če ne najlepši) železniških objektov pri nas. Toda največja nesreča bi se ne bila v tem, da je ogrožen lep železniški objekt, temveč tudi pomemben; če bi bil promet na tem viaduktu nemogoč, bi morali celo razmišljati o preložitvi železniške proge. Znanost je, da so na to na železniški direkciji že pripravili. Nova trasa je baje že določena. Če bi morali preložiti železnico, to se pravi progo položiti po pobočju hribov nad Borovnico, bi morala Borovnica tudi dobiti druge postaje. Stroški bi bili zelo veliki za železniško upravo in morda bi bil prizadet tudi kraj.

In zakaj je borovniški viadukt ogrožen? Viadukt je zidan na pilotih, na obronku Barja. V zadnjih desetletjih je talna voda

na Barju nekoliko upadla in to se baje znatno pozna zlasti ob robovih Barja. Niža je seveda tudi v Borovnici. Ko so zidali borovniški viadukt, nedvomno niso računali z možnostjo, da bi talna voda kdaj upadla tako, da bi bil nad njo tudi del pilotov, ki so zabiti precej globoko v močvirna tla. Zdaj je pa ugotovljeno, da je viadukt ogrožen prav zaradi tega: talna voda je upadla tako, da piloti niso več celi v vodi. To je velika nevarnost, ker les začne trohneti — napadejo ga glivice —, ko prodre zrak do njega. Dokler je stalno v vodi, je varen pred trohnenjem in v vodi, kakor znano, sčasoma okameni.

Ko bi bil vsaj del pilotov poškodovan, to se pravi, ko bi postal nezanesljiv temelj viadukta, bi se stavba začela sesaditi že zaradi svoje teže, če bi se ne zgodilo še kaj hujšega. Vožnja čez viadukt bi seveda tedaj ne bila več mogoča.

Opešni viadukt morajo stalno popravljati, ker opaka ne vzdrži dolgo na prostem. Popravila so že mnogo veljala. Naloga je vprašanje, če je še vredno izdati večjo vsoto za popravilo, zato so preiskali temelje, ki so pri vsaki stavbi glavno. Ugotovili so, da so temelji zaradi upadla talne vode resno ogroženi. Prišla je torej v raspravo preložitve proge. Vendar so se na določeni razmišljali, ali se viadukt vendar morda še ne da rešiti. Zdi se, da je rešitev mogoča in da bi bila mnogo cenejša kakor prelaganje proge.

Gre za to, kako bi dvignili umetno talno vodo pri viaduktu, odnosno, kako bi dovajali vodo do pilotov viadukta tako, da bi bili piloti stalno v vodi. Ali je to izvedljivo? Po mnenju nekaterih strokovnjakov je. V tehnični podrobnosti se ne moremo spuščati, lahko pa rečemo le, da je upravičeno upanje v rešitev borovniškega viadukta. Toda le, če se dela lotijo dovolj zgodaj. Če ne bo ob pravem času kreditov za nje, bo prepozno, kajti piloti bodo prej ali slej zgnili, če bodo delj časa iznad talne vode. Zato jih bodo morali na pristojnih mestih čim prej prepričati, da je najboljša rešitev umetno dvigniti talno vodo — bodisi z zagatno steno vzporedno z viaduktom po vsej širini doline ob viaduktu, ali z zaizvitjo temeljev samih ter z dovajanjem vode do njih ob bližnjih hribovskih izvirov —, ker bi bila cenejša kakor prelaganje proge in prestativitev kolodvorov. Komisarji je bilo menda že dovolj.

Cim prej bo torej moralo priti do odločitve: ali se bodo odločili za rešitev borovniškega viadukta, ali za preložitve železnice. Če se ne bodo odločili kmalu, se jim bo odločitev vailila sama po sebi — odločiti se bodo morali le za preložitve proge, kajti za rešitev viadukta bo že prepozno.

Sokolji Poljanske doline so nastopili

Poljane, 5. julija

Velika množica je pohitela v nedeljo popoldne v Poljansko dolino na nastop Sokola Gorenja vas-Poljane, ki je znova pokazal, da je sokolska misel tudi v tem delu naše lepe domovine krepko zasidrana. Domačinom so prišli v goste mejaši iz Sovodnjega častno so bili zastopani železniki, pa tudi škofja Loka je močno pritegnila, tako da je bilo nastopajočih 40 do 60. Nastop sam je bil dobro pripravljen. Tehnični odbor domačega društva se je zavedal svoje vloge in zato tudi uspeh ni izostal. Pred Sokolski mladostjo so se najprej zbrali vsi telovadski oddelki in visoko je zavijrala na drugo državna zastava, ki so ji navzoči med petjem državne himne izkazali čast.

Kot prva je nastopila deca obojega spola, ki je bila sprejeta z vindi prisrčnosti. Sledil je moški naraščaj, potem pa članice in člani. Skupini ženskega naraščaja je sledila orodna telovadba, potem pa je prikazala mladina razmetost. Lov za sladkorčki je bil mnogo zbiravega smeha. Potem ko so vsi telovadski oddelki pokazali svoje vaje in s tem delo, ki ga opravlja telovadnica, je bila med petjem pesmi sokolskih legij spuščena zastava in nastop je bil končan. Omenimo naj, da je spremljal vaje na glasovirju br. Franc Bahč, pa je bil zato celotni vtis še lepši.

Po nastopu se je razvila med mnogostevilnimi udeleženci nepriljubljena zabava, s čimer je bil tudi ta del sokolskega praznika naših vrlih Poljancev v najlepši harmoniji zaključen. Sokolu v Gorenji vasi-Poljanih, ki mu starostuje br. Klobovš, želimo tudi v bodoče kar najlepših, napredka polnih dni. Zdravo!

Ni vse zlato, kar se sveti

Marsikatero dekle bo morda vzdihnilo, češ kolika sreča je imeti pogodbo s hollywoodsko filmsko družbo. Pri tem pa ljudje pozabijo, da pomeni taka pogodba popolnoma odpuščati se zasebnemu življenju. Če krši filmska igralka v Hollywoodu pogodbo, je izgubljena, kajti noben producent ne sklene z njo nove pogodbe. Skoraj vsaka filmska zvezda ima v pogodbi določbo, ki omejuje njeno osebno svobodo.

Tako ima Youngova vedno dodeljenega sooterja na račun družbe, ker je nekoč med filmanjem doživela avtomobilsko nesrečo. Sylvia Sidneyeva ne sme zahajati v hollywoodske nočne klube, ker bi se ji posledice prečihtiti neke poznale na neznem obrazu. Claudette Colbertova se mora med filmom točno držati dijetne, ker sme tehtati največ 150 funtov. Jeanne Arthurova, strastna ljubiteljica gledališča, ne sme nastopati na

Deanna Durbinova ne sme k morju, ker gledališkemu odru, dokler ima pogodbo, bi mogel morski zrak škodovati njenemu glasu. Marlene Dietrich ne sme tehtati nad 120 funtov. Bette Davisova mora ostati svetloblaska, pa naj bodo črnolase še tako priljubljene. Merle Oberonova se ne sme omožiti brez dovoljenja Samuela Goldwyna, ki trdi, da zakonski stan včasih škoduje filmski zvezdi. Dorothy Lamourova znana »hči džungle«, zagorelega obraza, sme ostati

ti na svežem zraku le toliko časa, dokler ji je dovoljeno. Wallace Beery, ki je strasten letalec in ima lastno letalo, ne sme letati, ker je letanje baje nevaren sport. Tyrone Power bi kršil pogodbo, če bi šel med filmiranje na smuko, če ni to v njegovi vlogi. Robert Taylor ne sme voziti z avtomobilom nad 50 km na uro. Joel McCrea ne sme nastopati v filmu s svojo ženo Frances Deewo. John Boles ne sme pokaditi dnevno nad 10 cigaret.

Tovarna za visokošolske izpite

V Ameriki so odkrili pisarno, ki je pomagala svojim klijentom do akademskih naslovov

V ameriški javnosti je dvignila mnogo prahu izpoved nekega študenta, s katero je bila razkrinkana pisarna za pridobivanje akademskih naslovov. Podjetje, ki ga je ustanovil in vodil William Smith, je dobavljalo študentom pisarne naloge za izpite na višjih šolah. Preiskava je dognala, da se je poslužilo v tekočem letu njegovih uslug nad 600 študentov in študentk. Na industrijski podlagi je Smith organiziral proizvodnjo disertacijskih del in zaslužil je s tem več nego katerikoli ameriški minister.

Smith ima pisarno v New Yorku blizu Kolumbijske univerze. Zaposlenih ima šest znanstvenih sodrnikov in več strojev. Smith sam je končal visokošolske študije v drugem semestru in tako je predsedal na organizacijo pomoči študentom. Njegova pisarna nudi pisarne naloge študentom iz vseh strok od bančnega sistema Egipta iz časov faraonov do ciklov solčnih peg in od Giotovih fresk do političnih zapletljajev, ki so nastali iz načrta gradnje Bagdadske železnice. Smith sprejme poljudno temo in jamci za dobavo dela, ki bo z njim dijak zanesljivo položil izpit pred komisijo.

Smith pa posluje tudi zelo previdno. Pri

vsakem naročilu zahteva podatke o prejšnjih študentskih uspehih, potem pa prilagodi svoje delo vsakemu študentu posebej. Tako se ne more zgoditi, da bi študent povprečnih sposobnosti izročil izpitni komisiji izborno delo in zbudil s tem sum, da ni njegovo. Če se slučajno zgodi, da naroči več študentov delo, ki obravnava isto temo, pazi Smithova pisarna, da je vsako delo zasnovano drugače. Tako se je nekoč zgodilo, da so pisali na isto temo obenem sedem študentom istega letnika pisarne naloge. Vsi študentje so položili izpit in nihče v izpitni komisiji ni opazil, da so njihova dela iz istega vira.

Pa tudi s tem se ni izrpana delavnost Smithove pisarne. Smith je dobavljal tudi profesorjem pisarne priprave za njihova predavanja. Odkritje zanekar ni imelo za pisarno neprijetnih posledic, nasprotno, celo koristilo ji je kot reklama. Smith je izjavil, da bo vodil svojo pisarno še štiri leta, potem bo pa pisal samo še lastna dela. Nekemu založniku je obljubil nekakšne spomine, na katere je Amerika že zdaj radovedna, ker pričakuje v njih odkritja o študijah o nekaterih visokih gospodih, ki se o njih govori, da jim je pri izpiti pomagala Smithova pisarna.

Čudni dvojčki

Prof. Anokin, ravnatelj neurofiziološkega oddelka pri vsesovjetskem zavodu za poskusno medicino, je opisal nedavno neobičajno zraščeni dvojčki. Imeli sta dve glavi, stiri roke, zraščeni trup in dve nogi. Živel sta samo eno leto in 22 dni. V tem kratkem življenju so ju strokovnjaki temeljito proučili. Dasi zelo kratko, je bilo njihovo življenje dokaj težko. Ker sta bili slabotni, so ju napadale razne bolezni. Poleg tega sta bili pa neprestano pod zdravniškim nadzorom, kar ju je tudi zelo motilo. Fiziologi so se zanimali zlasti za njuno spanje, prehrano in nagnjenje k boleznim.

Zanimiva je bila medsebojna lega teles teh dvojčkov. Ker sta imeli dve glavi in roki blizu skupaj, sta se lahko dotikali. Večkrat sta se nepremično gledali in ko je njuno »poznavstvo« napredovalo, sta se otipavali z ročicami, kar pa ni šlo vedno mirno. Če je en dvojček z ostrim nohtom preveč podrezal drugega v obraz, se je začel bolesten krič. Kmalu je pa otročiček utihnil in že sta zopet oba sesala prstke. Pozneje sta se bolj razumeli in nista se več tako pogosto drli. Če je Irina praskala Galino, je jela slednja kričati. Ker sta imeli skupni prsni koš, je poredna Irina kmalu spoznala, da je to neprijetno in sama je jela vreščati. Med dvojčkoma se je razvil tudi poseben pogojni refleks. Vsako dekletce se je branilo vseh kretanj, ki so ji bile neprijetne, čeprav so prihajale od sosedov.

Tako se je razvil prijateljstvo med dvema osebmami, ki sta imeli sicer lastni glavi, po igri narave pa skupno telo. Ko je pozneje njuno zgoraj ločeno telo močno poraslo, spodnji del pa zaostal, seveda nista mogli več sedeti. Dvigali sta samo glavi in mahali s šibkimi ročicami, s katerimi sta se oprijemali. Čeprav sta imeli skupen krvni obtok, sta bili duševno očitno individualizirani in vsaka je bila bolj energična in močnejša, pa tudi drla se je rajše. Galina je bila pa mnogo mirnejša in težje dojemljiva. Redko se je smejala in drla.

V SOLI

Profesor: Anonimen pravimo človeku, ki noče, da bi prišlo na dan njegovo ime. (Srdito): Kdo mi je vrgele kosček kruha v glavo.

Glas od zadaj: Anonim, gospod profesor. MNOGO SOVRAZNIKOV — Mi zdajnikim imamo mnogo sovražnikov svojega poklica na tem svetu. — Koliko jih imate šele na onem svetu!

90 let stara izletnica na Poljevem



Višnja gora s svojo okolico je znana kot zelo zdrav kraj. Po vaseh okrog Višnje gore dočakajo mnogi ljudje starost nad 90 let. Na sliki vidimo go. Ano Zupančičovo iz Višnje gore, ki je lani izpolnila 90. leto, pa pride še večkrat pes na Poljevo, čeprav je pot iz Višnje gore do Pristave dolaj strma. Tudi nazaj gre peš in pravi, da je pot prav nič ne utruja, ker ji ne delajo križi nobenih preglativ v tem pogledu, čeprav jih nosi že devet.

Radioprogram

Sobota, 8. julija

12.00: Zdjaj pa plošče v gosji red! Brez odmorov, brez besed! — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Zdjaj plošče v gosji red! Brez odmorov, brez besed! — 14.00: Napovedi. — 17.00: Otroška ura: a) Selma Lagerlöf: Kako je Niels Holgersson popotoval z divjimi gosmi. — Po vest v nadaljevanjih. b) Gašperček, lutkovna igra (člani rad. igr. družine). — 17.50: Pregled sponzora. — 18.00: Za delopust, igra Radijski orkester. — 18.40: Pogovor s poslušalci. — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Beseda h kongresu Kristusa Krāja. — 19.40: Nac. ura. — 20.00: O zunajni politiki (g. dr. Alojzij Kuhar). — 20.30: Živalski krog: V raku sonce se premika, kakšna zdaj je zemlje slika? Pisan večer, ki ga izvajajo člani rad. igr. druž., vmes nekaj plošč. Sodelujeta Jožek in Ježek. — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.15: Za vesel konec tedna, igra Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

Florence Riddellova:

Nevarna ljubezen

Vanda ben Gamma se je kislo nasmehnila. — In tu bova morale čakati na svojo usodo. Upajva, da naju bodo pravično sodili, je dejala. Toda kakšnega zločina naju hočejo obtožiti? — To je kaj enostavno. Najin zločin je res težak. Prišli sva sem nepovabljeni. Da, če bi bili takole pred 20 leti prileleti izpod neba k temu gostoljubnemu ljudstvu, bi naju bili gotovo smatrali tu za odpuslanki angelov in častili bi naju kot svetnici.

Morda naju pa proglase tudi zdaj za svetnicimučenici, se je zasmejala Vanda. Njen pogum je bil zdaj prav tako velik, kakor Fenella.

Raje naju mučijo, kakor da bi naju vtaknili v harem svojega šejka, je dejala Fenella.

Upam, da sva po njunem okusu preveč mršavi, se je zasmejala Vanda. Toda to je bil samo umeten smeh. To je bila nova vloga, ki jo je zdaj igrala Vanda, prikrivajoč strah, ki ji je stiskal srce, da bi ne zaostajala za mlajšo ženo, katere pogum je že poznala. In tako sta sedeli obe na trdih glinastih tleh v temi, pogovarjali sta se o vsem mogočem, samo ne več o tistih mukah, ki so jima morda grozile. Misli na nje bo še dovolj časa, ko res pridejo.

Skupna usoda ju je čudovito zbližala. Naj je imela Vanda na vesti še tako težke grehe, Fenella je bila že pozabila na vse. Vanda je bila zdaj čisto drugačna — bila je žena, ki se je bila že odrekla

pretvarjanju, pogumna žena, brez vsakega tarnanja in jadikovanja.

Samo enkrat je vzdihnila:

— O, ko bi bili prišli do Dereka — zavoljo njega.

Fenella ni odgovorila. Ta misel ji je prinašala tako silno trpljenje, da se ni dalo izraziti z nobenimi besedami. Mučilo jo je to strašno spoznanje vse njene nesreče. Hrepenela je po tem, da bi se mogla kje na samem zjočiti, da bi s solzami olajšala duševne muke. Vanda ben Gamma ni vedela, da teko v temi po njenih otonih licih solze. Pa tudi Fenella ni mogla slutiti, da tiho ihti tudi Vanda.

Potem je vladala v temni izbi dolgo grobna tišina. Obe ženi sta razmišljali ne o njima preteči nevarnosti, temveč o nevarnosti, preteči možu, za katerega bi obe rade dale svoje življenje. samo če bi bili mogli s svojimi življenji rešiti njegovo življenje.

Samo enkrat so se odprla vrata in temne roke so postavile na glinasta tla skledo vode in pest suhih datljev. Potem so se pa vrata zopet zaprla. Končno sta ujetnici skozi špranje v vratah in v stenah kolibe opazile, da je dneva svetloba že ugasnila, da je nastal večer. Polagoma je utihnilo vrvenje na ulici. Noč pa ni prinesla ohladitve ozračja v njuni ječi, kjer je bilo postalo neznožno vroče. Čas se je vlekel obupno počasi, ko sta ležali, zlekreni na trdih tleh. In vendar sta zaspali. V enem trenutku se je Vanda prebudila s krikom, kajti nekaj majhnega, toda prožnega je bilo skočilo čez

njeno nogo; splezalo je naglo po steni in izginilo v luknji pod stropom.

Njen krič je prebudil tudi Fenello. Potem pa nista mogli več zaspiti, kajti podgana se je vrnila in novo škrtanje je pričelo. da ni sama. Slednjič so se pa špranje v vratih zasvetile; bližal se je nov dan. Iz bližnjega minareta se je začelo klicanje k jutranji molitvi, potem sta pa kmalu zaslišali zamolklo zborovske molitve pobožnih vernikov, ki v svoji verski gorečnosti niso videli prav nič grešnega v iztikanju oči in rezanju jezikov tistim ljudem, ki so bili tako nesposobni, da se niso rodili hot otroci prave vere v Allaha, razen katerega ni boga in čigar prorok je Mohamed.

Jutranja zarja se je izpremenila v dopolndne solnčnega dne in šele potem so se zopet odprla vrata ječe. Na pragu je stal Arabec visoke postave, ki ga Fenella in Vanda še nista poznali. Namignil jima je in iz tega sta spoznali, naj odideta za njim iz svoje ječe na dnevno svetlobo.

Stopali sta za Arabcem na trg, potem sta pa vstopili skozi vrata, zastražena po dveh oboroženih vojščakah na vrt ob širokem poslopju, kjer je bil očividno sedež poglavarja tega mesta.

Vrt je bil krassen, poln svežega zelenja. Vodne lilije so plavale po vodnem bazenu, v sredini so pa brizgali tenki curki bistre vode visoko v zrak. Krassen pav z razprostrtim repom, ki se je lesketal v mavričnih barvah, je ponosno stopal po vrtu, a mala antilopa je odskakljala v kratkih skokih, med katerimi je veselo zacingljala srebrni zvoneček, visseč na njenem vitkem vratu.

To je bil prav tako očarljiv miren in tih vrt, ka-

kor veliki dom, kamor je odvedel visoki Arabec Angležinji skozi maurska vrata, obita z medenimastimi žebli.

Najbrž bova zdaj predstavljeni njegovi kraljevski milosti, je zašepetala Fenella z nervoznim nasmehom na ustih. Upajva, da nama bo prijazno odpustil, da nisva oblečeni tako kakor se spodobi, če pride človek ne dvor.

Slednjič sta se ustavili v veliki napol temni sobi. Tla so bila pogrnjena s starimi dragocenimi, marošskimi preprogami, čudovito lepih barv. V kotih so stala visoka medenast stojala, noseča bizantinske svetilke iz barvastega stekla. Po stenah so visele dragocene stare keramike, na visokem divanu, pred katerim sta se ustavili Angležinji, je pa sedel mož.

Fenella in Vanda sta mu pogledali naravnost v obraz. Krassen bel plašč iz najfinejšega volneega blaga mu je zakrival ramena, tako da se je videl pod njim pleten telovnik iz žolte svile. Prepasan je bil s širokim rdečim pasom, na katerem je visel dolg zakrivljen nož v nožnici, posuti z dragulji. Bil je lep mož. Njegov obraz je bil miren in dostojanstven, toda izraz v njem je bil sovražen. Zmračil se mu je, ko se je ustavil srepi pogled njegovih črnih oči na ujetih ženah.

Njegov vprašujoči, mrki pogled je zdrnil v Vandi vročo željo po smehu. Zares bila je že na robu nervoznega histeričnega smeha.

Njegovemu kraljevskemu Velikanstvu nisva vseč, je zašepetala Fenella. Najbrž je že opazil, da si danes še nisva umili obrazov.